

VY_12_INOVACE_CJ_RA_18

Učební materiál

Sada: *Čtenářská a informační gramotnost*

Téma: Cestopisy Zikmunda a Hanzelky

Autor: Mgr. Eva Řádková

Předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: tercie – NG

Využití: Učební materiál pro literaturu

Anotace: Pracovní list lze využít při práci v rámci tématického celku Cesty a návraty. Tématicky se zaměřuje na význam cestování a poznání světa a na osobnosti českých cestovatelů Zikmunda a Hanzelky. Mezipředmětové souvislosti korespondují s občanskou výchovou, dějepisem a zeměpisem.

Struktura PL vychází z modelu E – U – R (evokace, uvědomění, reflexe).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

A. *Co vím, nebo co si myslím, že vím?*

- Co je cestopis?
- Jakou podobu může cestopis mít?
- Které cestopisy znáš?
- Které světové nebo české cestovatele umíš vyjmenovat?

B. *Co zjistím?*

- Podle textu v příloze doplň svoje informace.
- Podle textů v učebnici na liště na str. 30, 31 doplň chybějící informace do následujícího textu:

Ing. Miroslav se narodil v roce Vystudoval

a Vysokou školu..... S Jiřím se seznámil v.....

Pro ideu cest získal Před první cestou vydal cestopis

Byla to kniha o Kromě cestování se věnoval.....,

V letech nesměl publikovat ani z důvodu.....

Samostatně podnikl cestu do..... a

Knihy s názvem..... a o těchto cestách vydal v roce

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ing. Jiří..... se narodil v roce a zemřel v roce.....

Jeho otec pracoval jako ve

Jeho koníčkem byl..... Jiří vystudoval.....

..... školu v K jeho zájmům patřilo

a..... Doma v Československu se zajímal o

Byl kandidátem..... v roce 1968. Po okupaci vojsk

..... Smlouvy zaujal postoj k.....

Svůj názor vyjádřil podpisem..... Po roce

..... pracoval jako poradce vlády.

- **Podle textů v učebnici na str. 31 odpověz na následující otázky:**

Přípravy na cestu

1. *Co cestovatelé rádi četli?*
2. *Které země toužili poznat?*
3. *Ve kterém roce se potkali?*
4. *Proč název jejich projektu obsahoval číslo 5?*
5. *Jaké informace získávali předem o cílové zemi?*
6. *Které jazyky ovládali?*
7. *Jaký automobil a za jakých podmínek používali na svých cestách?*
8. *Splnili tyto podmínky, jak?*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

C. Co si myslím?

- Vyber si z čítanky libovolnou ukázkou, která popisuje cestovatelské zážitky Hanzelky a Zikmunda .
- Napiš vlastními slovy, zda bys chtěl místo popisované v ukázce navštívit, kdy a proč.
- Vyznač toto místo na mapě na obrázku níže.

Zdroje:

Ladislava Lederbuchová, Eva Beránková. Čítanka 8, učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Nakladatelství Fraus. Plzeň 2005. 1. vydání.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Miroslav_Zikmund

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Cestopis>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tatra_T87.jpg

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Afrika>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha

Cestopis je prozaický literární žánr, který můžeme podle jeho funkce zařadit jednak do literatury dokumentární (publicistické), jednak do literatury umělecké (zábavné).

Obsahem cestopisu je popis autorovy cesty do cizích zemí a krajín se záznamem jejich geografických, národopisných, kulturních, sociálních a jiných zvláštností. Dokumentárně hodnotné cestopisy vznikaly již ve starověku (Pausaniás, Strabón) a středověku (Marco Polo, Ibn Battúta). V české literatuře byla nejslavnější díla vytvořena v době humanismu a renesance (Jan Hasištejnský z Lobkovic, Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic, Václav Vratislav z Mitrovic), v 19. století (Emil Holub) a ve 20. století (Alois Musil, Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund).

Cestopis jako žánr umělecké literatury je rovněž možno najít již ve starověku (Lúkianos) a středověku (Mandevillův cestopis). Tato vymyšlená, fantaskní a většinou i satirická díla tzv. podivuhodných cest, která navázala na klasickou cestopisnou literaturu, se rozvíjela zejména v období renesance (Cyrano de Bergerac) a v 18. století (Jonathan Swift, Gottfried August Bürger). V období preromantismu vznikl intelektuální cestopis (Laurence Sterne), který u nás později rozvíjel například Karel Čapek.

Přenesený význam slova

Jakožto cestopis pak bývají někdy nesprávně označována i některá díla audiovizuální povahy (dokumentární film), jež mívají obvykle převážně dokumentární či publicistický obsah (např. televizní seriály typu Objektív, Cestománie, Na cestě apod.).